

Сприяння швидкій адаптації ВПО до нових умов та інтеграції у нове соціальне середовище

Хто такі внутрішньо переміщені особи?

ВПО – це громадянин України, іноземець або особа без громадянства, яка перебуває на території України на законних підставах та має право на постійне проживання в Україні, яку змусили залишити або покинути своє місце проживання у результаті або з метою уникнення негативних наслідків збройного конфлікту, тимчасової окупації, повсюдних проявів насильства, порушень прав людини та надзвичайних ситуацій природного чи техногенного характеру

(частина перша статті 1 Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб»).

Що таке адаптація та інтеграція ВПО?

Адаптація ВПО означає процес, що триває протягом короткого періоду після переміщення в нове місце, і пов'язаний з необхідністю для ВПО пережити стрес від зміни місця проживання та забезпечити (пристосувати) свій спосіб життя до нових умов.

Інтеграція ВПО розглядається як зближення ідентичностей ВПО та громад, серед яких проживають ВПО, налагодження комунікації та утворення гармонійних культурних форм між ВПО та всіма іншими членами суспільства.

Скільки ВПО в Україні? Хто вони?

За даними Міжнародної організації з міграції (МОМ) кількість ВПО в Україні станом на 01.09. 2022 р. становить 6,9 млн.

Портрет ВПО.

Кожна третя ВПО має працездатний вік від 30 до 39 років. Трохи менше 30% - літні люди (за 60 років).

Із сільської місцевості (понад третини).
Із міста – 23%.

Понад 50% сімей з дітьми (5-17 років) та родичами літнього віку (після 60 років).

Серед ВПО більше 60% - жінки.

Проблеми і потреби ВПО та їхніх сімей

Фокус-групове дослідження (червень 2022 р., компанія «Active Group», Всеукраїнська ініціатива «Активна Громада» за підтримки Глобального фонду для дітей).

Позитивні зміни під впливом ВПО:

- ✓ допомога ВПО один одному, волонтерство;
- ✓ поява нових людей, у т. ч. спеціалістів;
- ✓ зменшення кадрового голоду у приймаючих громадах.

Негативні зміни під впливом ВПО:

- ✓ переповнення парків, кав'ярень, черги;
- ✓ підвищення цін;
- ✓ навантаження на інфраструктуру.

Проблеми і потреби ВПО та їхніх сімей

ЖИТЛО.

Бюрократія та місцева влада.

ЕКОНОМІКА ТА ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ.

Медицина та здоров'я.

Культура та дозвілля.

**ВЗАЄМОДІЯ З МІСЦЕВИМИ
МЕШКАНЦЯМИ.**

Питання мови.

ПСИХОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ.

Чим ОСББ можуть допомогти ВПО?

Ураховуючи кількість ВПО, значна їх частина мешкає у багатоквартирних будинках, де створені ОСББ.

ОСББ може допомогти реалізовувати ВПО їхні ЖИТЛОВІ ПРАВА.

Допомога переселенцям у пошуку житла, в оренді житлових та нежитлових приміщень, оскільки дехто з ВПО планує продовжувати свою діяльність на новій території та шукає для цього й нежитлові приміщення

Чим ОСББ можуть допомогти ВПО?

ОСББ можуть допомогти реалізовувати ВПО їхні СОЦІАЛЬНІ ПРАВА. .

Це стосується житлових пільг і субсидій та інших житлових допомог.

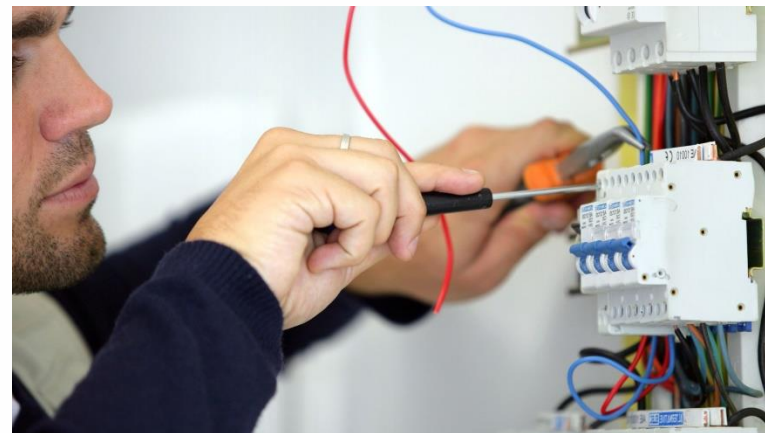
ОСББ може проконсультувати, надати правильну інформацію, скоординувати дії громадян, які мешкають у будинку

Чим ОСББ можуть допомогти ВПО?

ОСББ може допомогти реалізовувати ВПО їхні ТРУДОВІ ПРАВА.

Сьогодні є успішні приклади, коли ОСББ чи управителі приймають на роботу переселенців, бо серед них є багато фахівців, які працювали в своїх містах і можуть виконувати свої трудові функції в ОСББ: є хороші електрики, сантехніки, бухгалтери тощо.

Чим ОСББ можуть допомогти ВПО?

ОСББ може допомогти реалізовувати ВПО їхні КУЛЬТУРНІ ПРАВА.

Це найважливіше, адже тут ідеться про інтеграцію в місцеву громаду, активне залучення до життя міст чи територій, на яких проживають внутрішньо переміщені особи.

Щоб інтегрувати ВПО

Яку роль ОСББ та /або управитель можуть виконувати у процесі інтеграції? ОСББ є однією з первинних ланок інтеграції ВПО у громаду, адже ОСББ — це міні-соціум.

Інтеграція може відбуватися на кількох рівнях.

1. Інтеграція у спільноту будинку.

Знайомство зі співвласниками, органами управління ОСББ, залучення до груп у соціальних мережах, участь у різних будинкових заходах: прибирання території, толоки, що згуртовують.

Щоб інтегрувати ВПО

2. Інтеграція у життя територіальної одиниці. Можливість інтеграції ВПО у життя не лише будинку, але й територіальної одиниці — вулиці чи кварталу.

3. Інтеграція у міську громаду.

ОСББ та управителі беруть участь у різних міських та обласних програмах, які стосуються роботи з ВПО, залучення переселенців до діяльності різних міських волонтерських ініціатив тощо.

Джерела інформації для ВПО

- **дошки оголошень** біля гуманітарних штабів;
- **соціальні мережі**. Телеграм-канали є найбільш зручними для отримання інформації для ВПО;
- **особисте спілкування** (насамперед з літніми людьми, які не дуже добре володіють гаджетами).

Як ВПО стати корисними в новому оточенні

Як віднайти свої приховані таланти? Запитайте у тих, кому ви довіряєте

Запитайте у близьких людей: які таланти вони помічають у вас?

Оскільки збоку видніше, а ми часто маємо звичку знецінювати свої вміння, мовляв, "так можуть усі", і так знецінюємо власні здібності.

Як віднайти свої приховані таланти? Що вам вдається легко?

Є справи, які вам даються легше, ніж іншим.

Чули щось на кшталт: "Як ти це так швидко зробила? Мені б довелося над цим сидіти цілий день!"?

Робіть висновки! Можливо, в цьому криється ваш талант і це точно не можуть усі.

Як віднайти свої приховані таланти? Що вам вдається найкраще?

Що вам вдається робити найкраще?

Складіть детальний список того, що вам вдається робити найкраще.

1. Готую дуже смачний плов.
2. Пишу гарні тексти.
3. Успішно модерую зустрічі.
4. Кваліфіковано роблю кресленики в AUTOCAD.

Продовжуйте!

Як віднайти свої приховані таланти?

Чим би ви хотіли займатися безкоштовно, для власного задоволення, якщо, уявімо, грошей у вас було вдосталь?

Відповідь на це запитання допоможе розкрити глибші пласти своїх здібностей. Часто ми називаємо це покликанням чи місією.

Як віднайти свої приховані таланти?

Що я можу й хочу зробити, щоби допомогти людям?

Хтось нас смачно годує, хтось — лікує, хтось — навчає.

А чим ви б хотіли бути корисними нашій країні й людям в умовах війни?

Кожна людина талановита та унікальна, проте не кожен здогадується про свій талант, і варто докласти зусиль, щоби його віднайти та зробити своєю професією.

Щоби ви не лише мали змогу заробляти кошти та бути корисними людям, а й отримувати задоволення.

Посилення спроможності і компетентностей ВПО щодо працевлаштування, нового бізнесу, індивідуального підприємництва або тимчасового підробітку на новому місці

Як знайти свою справу на новому місці?

ВПО на новому місці мають шукати не тільки прихисток, а й засоби для існування, роботу чи нову справу.

Згідно з дослідженням, що було напередодні війни, понад половина — 54 % — українців не мали жодних заощаджень;
19 % мали фінансову подушку на один місяць;
15 % — мали накопичення на 2–4 місяці й
11 % — на півроку або більше.

Неважко підрахувати, що сьогоднішні колишні ресурси більшості людей уже вичерпані

Як знайти свою справу на новому місці?

Відсутність роботи — одна з головних проблем тих, хто зараз вимушений жити далеко від дому.

Безробіття негативно впливає на економіку родини і на психологічний стан людей. Відсутність роботи посилює депресивні настрої та відчуття невпевненості,

Часто ВПО шукають роботу через центри зайнятості, але її зміг знайти лише кожен п'ятий переселенець.

Нестача у ВПО навичок ефективного пошуку роботи

- ✓ Праця упродовж тривалого часу на одному місці.
- ✓ Відсутність потреби працювати взагалі (наприклад жінки із тривалим перебуванням у декретній відпустці).

ВПО не вистачає практики:

- пошуку вакансій;
- складання резюме;
- презентації себе на співбесіді.

3 чого слід починати?

- ✓ Профорієнтація.
- ✓ Формування навичок самопрезентації та результативного пошуку роботи.

Цього слід навчати і при перепідготовці чи підвищенні кваліфікації.

Попит на мультфункціональних спеціалістів

Зростання попиту на мультифункціональних спеціалістів, які мають кілька спеціальностей, вмінь, навичок, готових здобувати необхідні знання для виконання нових завдань.

Ця тенденція притаманна для всіх професій.

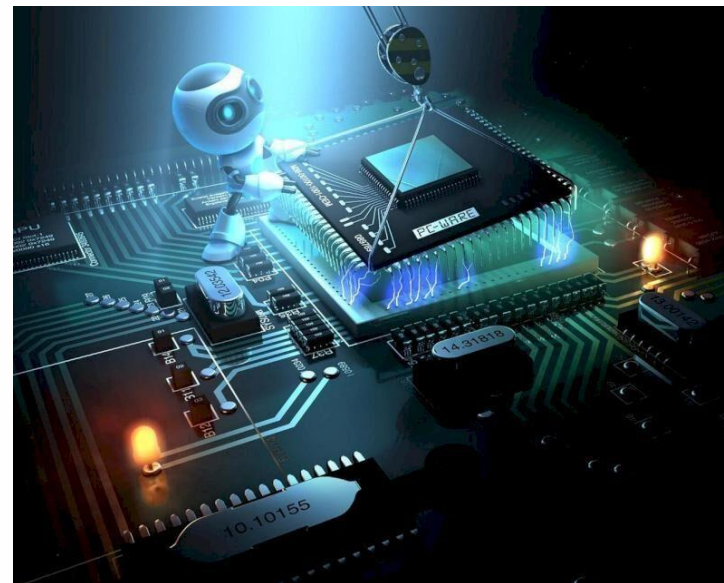
Відтак, для ВПО доречно було б здобути додаткову спеціалізацію, суміжну з основною, а також нові компетентності, необхідні для підвищення конкурентоздатності на ринку, наприклад, з ефективної комунікації, з роботи комп'ютерними програмами тощо.

Попит у сфері комп'ютерних технологій

Розширення можливостей
працевлаштування – опанування
навичок Інтернет-торгівлі.

Існує попит на спеціалістів,
пов'язаних із комп'ютерними
технологіями, які не потребують
довготривалої підготовки:

- супровід соціальних груп;
- Інтернет-маркетинг;
- дизайн та верстка сайтів
(зокрема Інтернет-магазинів);
- тестування програм.

Важливі сьогодні м'які навички (soft skills)

Для різних категорій працівників важливо вміти:

- ✓ правильно розмовляти,
- ✓ презентувати,
- ✓ протистояти стресам,
- ✓ ефективно використовувати час,
- ✓ працювати у команді,
- ✓ спілкуватися іноземними мовами тощо

Важливо володіти навичками міжособистісного спілкування та письмової комунікації, бути здатним вирішувати проблеми.

Як знайти свою справу на новому місці?

ВПО вирішують шукати заробіток самостійно, проходять курси для перекваліфікації зайнятості, влаштовуються на поденну роботу для підробітку

Але є ще одне рішення — **спробувати забезпечити себе роботою самому.**

Згадати всі свої навички та вміння й перетворити їх на власну справу.

Для започаткування підприємницької справи

- ✓ Тестування здібностей щодо започаткування власної справи;
- ✓ Курси підготовки до підприємницької діяльності з урахуванням стратегії місцевого та регіонального розвитку, екологічної сталості та прагнень початківця□підприємця;
- ✓ Спеціальні курси з основ обліку та оподаткування діяльності МП, маркетингу, менеджменту та практичних вмінь щодо бізнес-планування;
- ✓ Економічна та фінансова експертиза бізнес-ідей ВПО;
- ✓ Допомога у реєстрації, гранти, кредити тощо.

Щоб досягти успіху

Підняти рівень мотивації та віри в себе.

У цьому допоможе позитивний досвід людей, які були в подібних життєвих кризах і зуміли знайти вихід.

Знайдіть мінімум **5 позитивних прикладів**, як люди створювали власну справу з нуля.

Надихнувшись гарними результатами та піднявши віру в себе, буде легше наважитися, та розпочати власну справу за принципом: "Якщо вони змогли, то я теж зможу".

Щоб досягти успіху

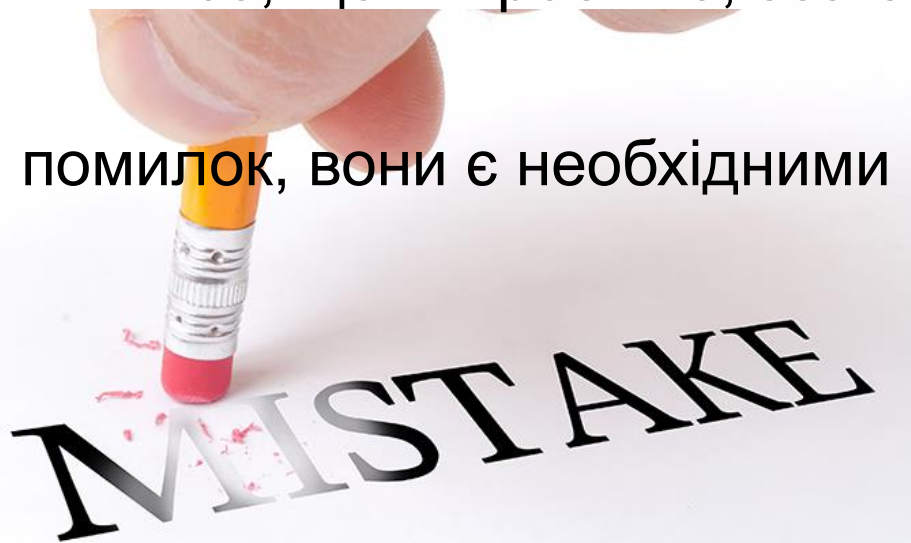
Не боятися помилок.

Найчастіше, з чим ми стикаємося — страх помилки чи краху.

Гарантій успіху немає ні в кого, тому має допомогти девіз

"Я спробую", оскільки все, що ми робимо, збагачує нас цінним досвідом.

Не варто боятися помилок, вони є необхідними складовими нашого успіху.

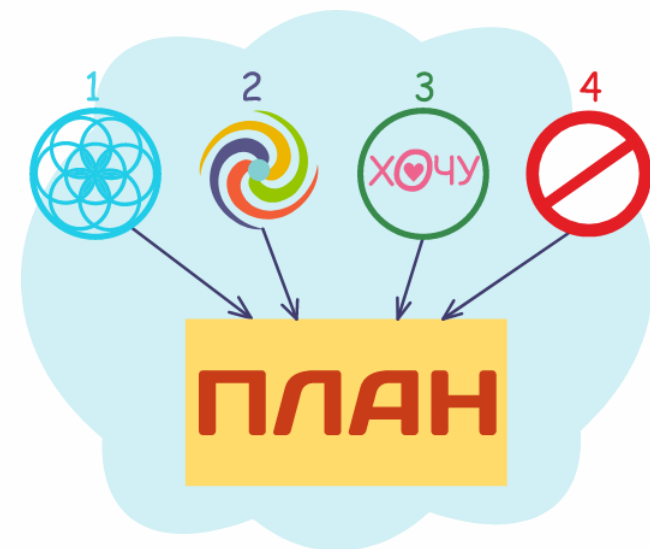
Щоб досягти успіху

Планувати, з чого варто розпочати.

На цьому етапі знадобляться ваші комунікативні навички. Запитуйте та налагоджуйте необхідні зв'язки для вашої нової справи.

Досвід людей, які мають позитивні результати та готові ділитися ним, може допомогти.

Є також багато безплатних платформ, де можна знайти необхідну інформацію.

Щоб досягти успіху

Ставте запитання та просіть поради.

Можете доєднатися у френди до людей, котрі успішно займаються тим, що у вас викликає зацікавлення.

Не соромтеся ставити будь-які запитання щодо нюансів ведення бізнесу, оскільки більшості людей приємно допомагати.

Швидше за все, вам не відмовлять у пораді.

Щоб досягти успіху та бути корисним

«Для мене важливо бути корисним, робити те, чого не вистачає тут і зараз.

Так сталося, що я не вдома, але то не привід просити допомоги.

У мене є дві руки, є ноги, голова. Я не можу сидіти й чекати на те, що про мене й мою родину хтось подбає.

Це мені треба годувати свою сім'ю й допомагати тим, хто дійсно того потребує». *Переселенець з Херсону.*

І наостанок

Інтеграція внутрішньо переміщених осіб, їхня соціальна адаптація через пошук «спільної мови», спільних інтересів, спільного вирішення проблем і спільного пошуку нових можливостей стає потужною платформою розвитку громадської активності, партнерства та добросусідства.

Дякую за увагу!